

Ruyra: la humanitat de l'«homenot»

FRANCESC PRAT

Si desitgen entendre, no d'una manera estandarditzada i arquetípica sinó amb la trajectòria vital seguida per dins, la transformació patida per la personalitat dels fills de les classes benestants del nostre país de final del s. XIX, llegeixin la biografia *Ruyra: l'home i la seva imatge*, de Lluïsa Julià. Hi trobaran el prototipus de família-institució, formada a base d'enllaços matrimonials entre hisendats i professionals lliberals. Els hisendats generaven individus que ho esperaven tot dels pares i la institució pairal, almenys abans de l'heretatge, i així eren educats per l'Antic Règim: obedients a la voluntat de Déu pare, del pare i el Papa de Roma i del Rei absolut. Si no s'era hereu, també s'havia d'anular la personalitat per servir a la institució eclesiàstica o la militar. I si et revoltaves i te n'excloïes, el mer fet de subsistir ja t'ocupava totes les hores del dia. Aquestes famílies carlines habitualment s'emparen-taven amb metges, advocats o altres professionals lliberals, que, com el seu adjectiu indica, representaven el dinamisme burgès que dona importància a la capacitat de l'individu per exercir competentment la seva professió.

La biografia de Julià aprofundeix, amb gran nombre de detalls precisos de situacions psicològiques, relacions familiars, entorns socials, en l'evolució vital de Joaquim Ruyra, amb l'interessantíssim contrapunt del seu amic Ramon Turró. Amb una estructura cronològica suficientment oberta per glossar els diferents aspectes que hi van apareixent, hi descobrim Joaquim Ruyra i la seva humanitat des de la infància. Hi trobem l'adolescent interessat per saber, intel·ligent, sensible, ambiciós, amb una personalitat plena de matisos que vol anar desenvolupant amb llibertat; per això intenta trencar amb la institució familiar per realitzar-se, però la intempèrie a la selva de la vida, que li resulta massa

insuportable, i un amor pel qual se sent traït el fan tornar a casa. De totes maneres, fins al 1908 pot equilibrar les obligacions de la institució familiar i l'escriptura. És a partir d'aquest any que diverses causes –la complexa relació amb Teresa, amb qui s'ha emportat a casa el fred intens que fa a fora, i una barreja d'angoixa amb problemes de cor, etc.– el fan retornar, amb l'ajut d'Ignasi Casanovas i sant Francesc d'Assís, als braços del Déu catòlic que ofereix protecció a canvi del temor i obediència. El seu amic, el Dr. Turró, per contra, accepta tot el fred de viure a la selva –entenguem-nos, la selva de la vida, amb minúscula, no la comarca blava i frondosa d'on són originaris els dos amics– i, sense perdre les seves qualitats profundament humanes, és fidel al seu trencament amb els models familiars, als quals ja s'havia oposat des de jove lluitant contra els carlins.

La biografia no només té interès perquè humanitza i aprofundeix en el Ruyra «homenot» de Josep Pla, sinó també perquè ubica l'obra de Ruyra des d'un punt de vista literari, amb la seva creativitat i originalitat, la seva relació amb Maragall, Caterina Albert, etc. i amb el romanticisme, el simbolisme i el surrealisme, ajustats per un contrapunt de racionalitat i estructura que l'autor també manifestava amb el seu gust per

La biografia no només té interès perquè humanitza i aprofundeix en el Ruyra «homenot» de Josep Pla, sinó també perquè ubica l'obra de Ruyra des d'un punt de vista literari, amb la seva creativitat i originalitat

LLUÏSA JULIÀ

Ruyra: l'home i la seva imatge
Escrits del pas de frontera, 1939

CCG Edicions.
Girona, 2010.

l'àlgebra i la lògica. I a més, detalla bé les apreciades aportacions de Ruyra a la normativització lingüística, un dels grans regals al país dels noucentistes.

CARDINAL MAZZARINO

Breviari dels polítics

Edicions de la Ela Geminada.
Girona, 2011.
130 pàgines.

Ramon Alcoberro, professor de la UdG, ha recuperat i revisat la seva traducció d'una obra que fa una dissecció de la política, una *bella ars* combinatòria que, segons diu al pròleg Xavier Rubert de Ventós, bascula (com el sexe) entre el bell i el sinistre.